

**17.8.1999 VE 12.11.1999 TARİHLERİNDE MARMARA BÖLGESİ VE CİVARINDA
MEYDANA GELEN DEPREMİN YOL AÇTIĞI EKONOMİK KAYIPLARI
GİDERMEK AMACIYLA BAZI MÜKELLEFİYETLER İHDASI VE
BAZI VERGİ KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 4481
Kabul Tarihi : 26.11.1999
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 26.11.1999 Sayı : 23888 (Mükerrer)
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 39

BİRİNCİ BÖLÜM

Ek Gelir ve Ek Kurumlar Vergisi

Verginin mükellefi

Madde 1 – Aşağıda sayılan mükellefler ve ek gelir ve ek kurumlar vergisine tabidir.

a) 1998 yılı kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri,

b) 1998 yılı ticari ve mesleki kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükellefleri,

c) Bu Kanunun yayımlandığı tarihte ücret geliri elde eden ve 1998 yılında elde ettikleri ücretlerinin vergi matrahı toplamı oniki milyar lirayı aşan ücretliler (Yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyeleri ile tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler dahil)

Verginin konusu, matrahı ve oranı

Madde 2 – Ek gelir ve ek kurumlar vergisi;

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 1998 yılı gelir ve kurumlar vergisi matrahları üzerinden % 5,

b) 1998 yılı ticari ve mesleki kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükelleflerinin; 1998 yılına ilişkin götürü matrahları üzerinden % 5,

c) 1 inci maddenin (c) bendinde sayılan ücretlilerin; 1998 yılında elde ettikleri ücretlerinin gelir vergisi matrahı toplamı üzerinden %5, oranında alınır.

Muafıklar

Madde 3 – Aşağıda yazılı mükellefler ek gelir ve ek kurumlar vergisinden muaftır.

a) 17.8.1999 veya 12.11.1999 tarihleri itibariyle, Kocaeli, Sakarya, Yalova ve Bolu illerinin merkez ve ilçelerinde gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar (depremde zarar görmediğini veya vergi ödemek istediğini beyan edenler hariç) ile bu illerdeki işyerlerinde fiilen çalışan ücretliler,

b) 17.8.1999 veya 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremde; varlıklarının en az yüzde onunu (tevsik edilmek kaydıyla), eşini veya birinci derece kan hısımlarından birini kaybedenler.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İstisnalar

Madde 4 – Ücret gelirlerinin 12 milyar lirası ek gelir vergisinden müstesnadır.

Beyan ve ödeme

Madde 5 – Ek gelir ve ek kurumlar vergisi, aşağıda belirtilen sürelerde beyan üzerine veya idarece tarh edilerek ödenir.

a) 1998 yılına ilişkin olarak verilmesi gereken yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri ile beyan edilmesi gereken matrahlar ve bu matrahlar üzerinden hesaplanan ek gelir ve ek kurumlar vergisi; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde, ayrı bir beyanname ile beyan edilir. Ödenmesi gereken vergi; ilki beyanname verme süresi içinde, diğerleri beyanname verme süresinin bittiği ayı izleyen ikinci, dördüncü, altıncı, sekizinci ve onuncu aylarda olmak üzere altı eşit taksitle ödenir.

b) 1998 yılı ticari veya mesleki kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükelleflerinin, götürü matrahları üzerinden hesaplanan ek gelir vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde idarece tarh edilir ve ilki tarh süresinde, diğerleri 2000 yılının Haziran ve Ekim aylarında olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

c) 1998 takvim yılı ücretlerinin vergi matrahı oniki milyar lirayı aşan ücretlilerin bu ücretleri için hesaplanıp ödenmesi gereken ek gelir vergisi, ücretlilerin bu Kanunun yayımı tarihinde kendilerine ücret ödenmesinde bulunan işverene, 1998 yılında elde ettiği ücretlerinin gelir vergisi matrahını bildirmeleri üzerine, işverenlerce bu Kanunun yayımı tarihinden sonraki birinci, üçüncü, beşinci, yedinci, dokuzuncu ve onbirinci ücret ödemesinden tevkif edilmek suretiyle altı eşit taksitte ödenir. Tevkif edilen bu vergi muhtasar beyanname ile beyan edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ek Emlak Vergisi

Madde 6 – 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 1 ve 12 nci maddelerinde yazılı bina, arsa ve araziler, 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden bir defaya mahsis olmak üzere ek emlak vergisine tabidir.

Sahip olunan konutlardan brüt alanı 120 m2'yi geçmeyen ve mükellefçe seçilen bir tanesi ile;

- Bolu, Kocaeli, Sakarya ve Yalova illerinin merkez ve ilçelerinde bulunan, bina, arsa ve araziler,

- 17.8.1999 veya 12.11.1999 tarihinde meydana gelen depremde varlıklarının en az yüzde onunu, (tevsik edilmek kaydıyla), eşini veya birinci derece kan hısımlarından birini kaybedenlerin bina, arsa ve arazileri,

Bu vergiden müstesnadır. Bina ve arazi vergisi ile ilgili muaflık ve istisnalar, bu vergi bakımından da geçerlidir.

1999 yılında bina ve arazi vergisi mükellefi olanlar, bu verginin de mükellefidir. 1998 yılı genel beyan döneminde veya 1998 yılında ortaya çıkan ve vergi değerini tadil eden nedenlerle verilen beyannameler bu vergi için de verilmiş sayılır. Bu vergi, 1999 yılı emlak vergisi matrahı üzerinden, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren Emlak Vergisi Kanununda yer alan nispetlerde belediyelerce hesaplanır. Hesaplanan vergi, başkaca bir işleme gerek olmaksızın tahakkuk etmiş sayılır.

Bu Kanunun yayımı tarihine kadar emlak vergisi beyannamesi verilmemiş olması halinde vergi, Emlak Vergisi Kanununun 32 nci maddesine göre belirlenecek emlak vergisi matrahı üzerinden tahakkuk ettirilir.

Tahakkuk eden bu vergi, mükelleflerce 1999 yılı Aralık ve 2000 yılı Mart aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenir. Belediyeler, bu madde uyarınca tahsil ettikleri vergileri, tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile bağlı bulundukları vergi dairesine beyan ederek öderler.

Tahsil ettikleri vergiyi yukarıda belirtilen süre içinde vergi dairesine yatırmayan belediyelerden, yatırmaya mecbur oldukları vergiler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi

Madde 7 – 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerinde yer alan (I), (II), (III) ve (IV) sayılı tarifelere göre vergiye tabi olan ve bu Kanunun yayımlandığı tarihte ilgili sicilde kayıtlı bulunan taşıtlar, bir defaya mahsus olmak üzere, 1999 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar, ek motorlu taşıtlar vergisine tabidir.

Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesine göre ek gelir ve ek kurumlar vergisinden muaf olanlar ile 17.8.1999 veya 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremde eşini veya birinci derece kan hısımlarından birini kaybedenlere ait taşıtlar, depremde hasar gördüğü tevsik edilecek taşıtlar, münhasıran yolcu ve yük taşıma faaliyetinde bulunanların taşımacılık faaliyetinde kullandıkları taşıtlar ek motorlu taşıtlar vergisine tabi değildir.

Ek motorlu taşıtlar vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinde tahakkuk etmiş sayılır.

Kanunun yayımı tarihinde ilgili sicilde adlarına kayıtlı taşıt bulunan gerçek ve tüzel kişiler, bu taşıtlar dolayısıyla 1999 yılı için tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisinin yıllık tutarını, ek motorlu taşıtlar vergisi olarak birinci taksiti, bu Kanunun yayımını izleyen ayın sonuna kadar, ikinci taksiti ise 2000 yılının Mart ayının sonuna kadar olmak üzere iki eşit taksitte taşıtın kayıtlı olduğu yerin vergi dairesine öderler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel İletişim Vergisi

Madde 8 – (Değişik : 23/11/2000 - 4605/9 md.)

31.12.2003 tarihine kadar uygulanmak üzere her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından verilen (ön ödemeli kart satışları dahil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri (17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, mücbir sebebin devam ettiği sürece abonelere verilecek ön ödemeli kart satışları dışındaki hizmetler hariç) %25 oranında özel iletişim vergisine tabidir.¹

Verginin mükellefi cep telefonu işletmecileridir. Bu verginin matrahı, katma değer vergisini oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Özel iletişim vergisi, katma değer vergisi matrahına dahil edilmez. Bir aya ait özel iletişim vergisi izleyen ayın onbeşinci günü mesai saati sonuna kadar, katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir.

Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri uygulanır. Her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından imtiyaz sözleşmeleri uyarınca Hazineye ödenecek payın hesaplanmasında özel iletişim vergisi dikkate alınmaz. Her ay tahakkuk edecek özel iletişim vergisi cep telefonu abonelerine düzenlenecek faturalarda ayrıca gösterilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Yükümlülükler

Özel İşlem Vergisi²

Madde 9 – (Değişik : 23/11/2000 - 4605/10 md.)

31.12.2003 tarihine kadar uygulanmak üzere, 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasında belirtilen işlemler ve kağıtlar için ödenen eğitime katkı payı tutarı kadar ayrıca özel işlem vergisi ödenir. Şu kadar ki; 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendine göre ödenecek özel işlem vergisinin tutarı, ödenen eğitime katkı payı tutarının %10'unu geçemez. 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (10), (11) ve (12) numaralı bentlerinde yer alan hükümler özel işlem vergisi hakkında da uygulanır.³

(Ek : 29/6/2001 - 4705/2. md.) Birinci fıkra da belirtilen tarihe kadar uygulanmak üzere, vadeli mevduat ve vadeli döviz tevdiat hesabı ile özel finans kurumlarınca açılan katılma hesabı sahiplerinden, her vade sonunda, her bir hesap için bankalar ve özel finans kurumlarınca 1.000.000 lire özel işlem vergisi tahsil edilir. Bankalar ve özel finans kurumları tarafından her ay tahsil edilen bu vergi, ertesi ayın yedinci günü akşamına kadar ilgili vergi

¹ 7/1/2003 tarihli ve 4783 sayılı Kanunla bu fıkra da yer alan “31/12/2002” tarihleri “31/12/2003” olarak değiştirilmiştir.

² Bu maddede belirtilen Özel İşlem Vergisi tutarları için Kanunun sonundaki “ÖZEL İŞLEM VERGİSİ TUTARLARI İLE İLGİLİ KARARNAMELER” Cetveline bakınız.

³ 7/1/2003 tarihli ve 4783 sayılı Kanunla bu fıkra da yer alan “31/12/2002” tarihleri “31/12/2003” olarak değiştirilmiştir.

dairesine bir beyanname ile beyan edilir ve aynı süre içerisinde ödenir. **(İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesinin 6/1/2005 tarihli ve E:2001/379 K:2005/3 sayılı Kararı ile)**

Özel işlem vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde, ilgili mevzuat hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bakanlar Kurulu özel işlem vergisi tutarlarını 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının 13 numaralı bendine bağlı kalmaksızın ayrı ayrı veya birlikte on katına kadar artırmaya yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Ortak Hükümler

Kanunların uygulama alanı

Madde 10 – Bu Kanunun uygulanmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) Bu Kanun kapsamındaki vergilerin tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

b) Dar mükellefiyette, mükellefin Türkiyedeki daimi temsilcisi, birden fazla daimi temsilcisinin mevcut olması halinde mükellefin tayin edeceği daimi temsilci, tarhiyat tarihine kadar herhangi bir tayin yapılmamışsa daimi temsilcilerden herhangi birisi, daimi temsilcisinin bulunmaması halinde, kazanç ve iratları dar mükellefe sağlayanlar, bu Kanunda yer alan vergilerle ilgili ödevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla dar mükellefiyette vergi sorumlusu tayin etmeye yetkilidir.

c) Bu Kanuna göre ödenen vergiler, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider olarak kabul edilmez ve hiçbir vergiden mahsup edilmez.

d) Bu Kanuna göre ödenecek vergilere ilişkin usul ve esaslar ile verilmesi gereken beyannamelerin şekil, muhteva ve eklerini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

e) Bu Kanunda yer alan vergilerle ilgili olarak tarh dönemi geçtikten sonra bulunan matrah farkları üzerinden de ikmalen, re'sen ve idarece tarhiyat yapılır.

f) Bu Kanuna göre tahsil edilen vergiler üzerinden 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanuna göre mahalli idarelere pay verilmez.

YEDİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yöneticilerin sorumluluğu

Madde 11 – 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, belediyeler ile bunlara bağlı

işletmelerin yönetim kurulu veya yönetim komitesi başkan ve yeleri ile belediye başkanları bu kuruluşların mükellef veya sorumlu sıfatıyla bu Kanun uyarınca tahsil ettikleri vergiler ile bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 60 ıncı maddesine istinaden tahsil ettikleri ek verginin ilgili tahsil dairesine zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe uymayan kişiler adına, zamanında ödenmeyen vergi, pay ve fonların %10'u tutarında ceza kesilir ve bu ceza 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca müşterek ve müteselsilen sorumluluk esasına göre tahsil edilir.

Madde 12 – (21.2.1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununun 3 üncü maddesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Madde 13 – (7.11.1984 tarihli ve 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununun 4 üncü maddesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Madde 14 – 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremler nedeniyle binalarının veya ticari, zirai, sınavi ya da mesleki faaliyete mahsus varlıklarının zarar gördüğü, hasar tespit komisyonlarınca belirlenen kişi ve kuruluşlara, Bakanlar Kurulu kararları kapsamında bankalarca açılacak veya ertelemeye tabi tutulacak krediler ve bu kredilerin teminatına ilişkin işlem ve kağıtlar, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ile 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince alınmakta olan dam ga vergisi ve harçlardan ve bankaların bu krediler ile ilgili olarak her ne nam altında olursa olsun lehlerine aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır.

İstisna konusu işlemi yapacak kurum ve kuruluşlar, hasar tespit komisyonu raporu hariç başkaca bir belge talep etmeksizin istisnayı re'sen tatbik ederler.

Vergi, resim ve harç istisnasını uygulayan kurum ve kuruluşlar, işlemin yapıldığı veya kağıdın düzenlendiği tarihi izleyen otuz gün içinde ilgililerin bağlı bulunduğu vergi dairesine gerekli bildirimde bulunmak zorundadırlar.

Madde 15 – (Mülga: 10/12/2003 - 5018/81 md.)

Madde 16 – 1.1.2000 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 1.12.1999 tarihinden önce ihraç edilmiş bulunan Devlet İç Borçlanma Senetlerinden (zel Tertip Devlet Tahvilleri ve döviz cinsinden tahviller hariç);

1) İşkontolu tahvil ve bonolara ödenen faizlerden, 1.12.1999 tarihinden itibaren;

a) vadesine 1-91 gün kalanlarda % 4,

b) vadesine 92-183 gün kalanlarda % 9,

c) vadesine 183 günden fazla kalanlarda % 14,

2) Üç yıl vadeli değişken faizli üç ayda bir kupon ödemeli tahvil faizlerden % 4,

3) İki yıl vadeli sabit faizli üç ayda bir kupon ödemeli tahvil faizlerinden % 19,

Oranında ödemeyi yapanlar tarafından faiz vergisi kesilir. Kesilen vergi ilgili ayı izleyen ayın yirminci günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile beyan edilerek bu sürede ödenir. Ödenen vergiler hiç bir vergiden mahsup edilmez. Kendisine yapılan ödemelerden kesinti yapılanlar kesinti tutarının ticari kazançlarının veya menkul sermaye iratlarının tespitinde gider olarak dikkate alırlar.

1.12.1999 tarihinden sonra ihraç edilmiş bulunan Devlet iç borçlanma senet faizleri bu vergiye tabi tutulmaz.

Geçici Madde 1 – 17.8.1999 veya 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremde ölenler ile bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde ölenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar, veraset ve intikal vergisinden müstesnadır.

Madde 17 – Bu Kanunun 8, 9 ve 12 nci maddeleri yayımı tarihini izleyen ay başında, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 18 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

26/11/1999 TARİHLİ VE 4481 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1) 23/11/2000 tarihli ve 4605 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde 1. – Maliye Bakanlığı, 17/8/1999 ve 12/11/1999 tarihlerinde meydana gelen doğal afetler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların mücbir sebep hali kapsamına giren dönemlere ilişkin beyannamelerini bir veya birden fazla beyannamede toplu olarak verdirmeye, bu beyannamelere ilişkin yeni beyanname verme süreleri belirlemeye veya geçici vergi beyannamelerini hiç verdirmemeye yetkilidir. Bu yetki iller, ilçeler veya vergi türleri itibariyle farklı olarak kullanılabilir.

26/11/1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile ek gelir vergisinden muaf tutulanlar, 2000 ve 2001 yılları gelirleri için hayat standardı esasına tabi değildir.

ÖZEL İŞLEM VERGİSİ TUTARLARI İLE İLGİLİ KARARNAMELER CETVELİ

Değişiklik Yapan Kararnamenin		Yayımlandığı Resmi Gazetenin	
Tarihi	Numarası	Tarihi	Numarası
30/11/2000	2000/1691	8/12/2000	24254
27/11/2001	2001/3439	28/12/2001	24624
10/6/2003	2003/5751	17/7/2003	25171

**4481 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4605	8	30/11/2000
4705	9	12/6/2001
4783	8, 9	10/1/2003
5018	15	1/1/2004